

OSTRAVAN.CZ

1. Manon ukázala svou sílu. Nová operní inscenace je znamenitá i díky úchvatnému výkonu Soni Godarské

01.05.2022 ostravan.cz - Milan Bátor

[Odkaz na originál](#)**Klíčová slova:** NDM (3); divadla; moravskoslezského; Národního; opera; Ostravě

Také v sobotu se v **Ostravě** hrála **opera** Manon Julese Masseneta. Příběh o ženě, která podlehla touze po blahobytu, rozkoši a marnotratným citům, napsal francouzský skladatel jako drama plné vzrušující hudby a silných emocí. Druhému premiérovému obsazení vévodily výkony úchvatné Soni Godarské a Luciana Mastra, kteří ztvárnili ústřední dvojici. Dále se představili Pavol Kubáň, František Zahradníček, Peter Svetlík, Daniel Kfelíř, Zuzana Ballánová, Ivana Pavlů, Anna Nitrová, Petr Urbánek, Václav Čížek a Vít Habernal.

Těžko říct, kde se bere ta pravá divadelní magie, která diváka připoutá na sedadlo a vyvolá mrazení po zádech. Nedá se změřit ani zvážit. Nepodléhá gravitaci, snad proto dokáže odpoutat od zemské tíže. Druhá premiéra Massenetovy Manon **Národního divadla moravskoslezského** v sobotu jednoznačně potvrdila, že je nutno s touto inscenací počítat. Ba, co víc, je opravdu zatraceně dobré ji vidět, protože je to ojedinělý umělecký zážitek.

Nová inscenace **NDM** má velkolepou výpravu. Scéna Daniela Dvořáka a kostýmy Simony Rybákové patří k nejatraktivnějším, které lze v současnosti na operních jevištích vidět. Přitom se daří skloubit několik narativních rovin – od historizující linky k aktualizacím prvkům, jež jsou citlivě a racionálně využity v proměnách jednotlivých dějství. V prvním dějství je dobře vyřešena scéna s hladovými hosty a kuchty z hostince se stříbrnými podnosy. Obecně vzato je tempo vyprávění strhující. Divák je konfrontován s psychologicky prokreslenými dialogy, které střídají neobyčejně sugestivní davové scény s vynikajícím divadelním sborem, třeba v roli cestujících, kteří vtipně evokují klasickou cestovní horečku a nervozitu kolem ní.

Každé z pěti dějství má rafinované scénické ztvárnění. Dekorace jsou velmi působivé, ať už se jedná o tradiční nádražní vestibul, chladný pařížský byt, z perspektivy vymknutý interiér kostela, svatyni hazardu se zlověstně točící se ruletou či zlověstný hák, symbolizující přístavní dok, odkud má být Manon deportována do zaoceánské kolonie. Také kostýmy Rybákové neopominuly žádný detail a jsou pravou pastvou pro oči. Konkrétně u Manon lze pozorovat pozvolný rozklad jejího charakteru na tom, jak z jejích šatů mizí typická růžová barva. V předposledním dějství až na malé růžové torzo pohltila růžovou černá. A temné tóny procházejí nejen kostýmním zpracováním, ale také hudebním ztvárněním závěrečné dějství opery. Je s podivem, jaký vizuální "koncert" rozehrál inscenační tým Dvořák – Rybáková před očima.

Režisér opery Jiří Nekvasil našel v Manon rozličná vyprávěčská pásma a dokázal jim dát výstižnou podobu. Erotický náboj v dialozích Manon a rytíře des Grieux, extatické a flagelantské prvky v líčení rytířovy konverze k náboženství, ale i spousta humorných situací jsou v Nekvasilově režii tlumočeny s bezprostřední divadelní invencí a smyslem pro styl. Massenet svou Manon koncipoval jako operu comique. Největší síla skladatelovy dramaturgie spočívá právě v dokonalé harmonii všech složek. Přes rozdílnost dějových peripetií a hudebního doprovodu je zřejmá snaha o syntézu a místy doslova crossoverovou rozmanitost.

Podobně nevšední není jen způsob vyprávění této opery, ale také samotná hudba, která má místy fragmentární, ale častěji vyložené polystylové nádechy. Stojí za to všimnout si, jak mnohotvárně koncipoval skladatel už formální stránku: nádherné árie střídají duety, tercety i důmyslné vokální kvartety, obrovský dramatický efekt mají velkolepé sborové scény. Massenet vymyslel dokonce "berliozovský" příznačný hudební motiv, který se vine několika dějstvími. Jeho hudba komunikuje s konkrétní divadelní akcí až neuvěřitelně dravým a dynamickým způsobem. Nejvíce je to patrné na scénách v kostele, herně, ale i v každém jednotlivém okamžiku. Nechybí grandiózní instrumentální fuga v počátku jednoho z dějství, hudební aluze barokní baletní hudby nebo nádherně prokreslená instrumentace, jež dává široké uplatnění celé škále smyčcových a dechových nástrojů.

Alfou a omegou sobotní inscenace byla ústřední dvojice Soňa Godarská a Luciano Mastro v postavách Manon a rytíře des Grieux. Dovolte nejdřív několik vět k výkonu slovenské sopranistky: Manon Soni Godarské byla naprosto úchvatná, podmanivá a strhující. Podání, které sopranistka představila, patří do kategorie z "říše snů": nádherně promyšlené a vystupňované pěvecké linie, obrovská dynamická škála a vzácná technická dokonalost, s níž se přenesla přes všechna úskalí, jsou jen zlomkem z mnoha benefitů jejího dechberoucího výkonu.

Své Manon vtiskla neobyčejnou pečeť autentičnosti. Byla neodolatelně lehkovážná, nebezpečně svůdná, dráždivá, hravě bezstarostná, hedonistická, požitkářská, vášnivá i dojemná... Lehkomyšlné city dokázala ztělesnit s dokonalou elegancí průzračných gest, pohybů a jemných náznaků, stejně tak přesvědčivá byla, když se snažila podruhé vstoupit do srdce svého rytíře a musela k tomu využít všechny své ženské zbraně. Godarská je nezapomenutelná, zdůrazňuji, že představila jednu z největších jevištních kreačí současnosti, jež může být zařazena do zlatého fondu operního umění.

Její jevištní partner Luciano Mastro si vedl rovněž výborně. Jeho rytíř byl po všech stránkách sugestivní, ale největší doménou byla

Mastrova svrchovaná představitelská výstižnost a barevná krása jeho hlasu. Rytíř des Grieux měl v podání tenoristy velké charisma. Jeho hlas byl sametově hebký, pružný. Výstižný v lyrických partiích a vždy pohotový a způsobilý vyzpívat lásku i hněv, štěstí i touhu, svůdný temperament i ohnivé srdce. Právem lze konstatovat, že oba protagonisté vytěžili z vokálních partů svých rolí ideální dosažitelné maximum.

Sobotní inscenace měla ještě několik zdařilých kreačí. Především se sluší upozornit na Pavola Kubáně, jehož Lescaut byl po všech stránkách dobře zvládnutou postavou. Přesvědčivý byli i František Zahradníček jako otec rytíře des Grieux a svým způsobem i Peter Svetlík v roli Guillota de Morfontaine. Vokální tercet napodruhé obstaraly Zuzana Ballánová, Ivana Pavlů a Anna Nitrová, jejich podání však zatím ladilo onu bezstarostnou koketerii a interaktivní charakter provedení, které zaznělo během čtvrteční první premiéry. Neztratila se ani kreače Petra Urbánka coby hostinského a solidní ohlas měl za svůj spolehlivý výkon mladý Daniel Kfelíř jako de Brétigny.

Na ostravské Manon se sešel podivuhodně kompaktní inscenační tým. Jeho uzlovým bodem je vedle režie, scény, kostýmů a skvělého obsazení především francouzský dirigent Bruno Ferrandis, pod kterým hraje orchestr jinak, než obvykle slyšíme. Pojetí pana dirigenta má neobyčejnou výrazovou sílu a dokázalo přesně vyhmátnout všechny mnohočetné stylové aspekty – od prostých kupletů a popěvků až po rozmáchlé dramatické plochy.

Orchestr opery **NDM** zní neobyčejně plasticky, disponuje krásně barevným zvukem a přitom je moc hezky čitelný. Všechny sólové instrumentální kreače jsou přesně na svém místě, zvukově i technicky vytříbené a rytmicky spolehlivé. Volba pana dirigenta Ferrandise se ukázala jako nejlepší možné řešení, jeho charisma a absolutně průkazné vedení orchestru má smysl rozvíjet i další případnou spoluprací.

S výkonem orchestru koresponduje rovněž zvukově vytříbený zpěv operního sboru **NDM**, který má v Massenetově opeře několik zásadních partií. Je příznačné, že jednotlivá sborová čísla jsou velmi úzce provázána s hereckou akcí, kterou ostravští sboristé zvládají se samozřejmou grácií.

Ostravská inscenace je po všech stránkách znamenitá, ani na chvíli nenudí. Manon je magická role. Je v ní něco pomíjivého a zachytit právě onu pomíjivost je největší umění. Soňa Godarská to dokázala a publikum to dalo najevo bouřlivými ovacemi vestoje. Nepočítejte dny a běžte si jí určitě užít. V opeře se zpívá: "Je jaro, milujme, zpívejme, smějme se stále, nebudeme mít dvacet let navždy." Kdo ví, kdy svůdná, dráždivá Manon se v Ostravě opět objeví, "naslouchejte něžné lásce, když vás povolá."

URL | <https://www.ostravan.cz/73803/manon-ukazala-svou-silu-nova-operni-inscenace-je-znamenita-i-diky-uchvatnemu-vykonu-soni-godarske/>

« zpět na začátek